

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2024 - 6250
Den 27. september 2024

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1114 (MOF alm. del) stillet 2. september efter ønske fra Carl Valentin (SF).

Spørgsmål nr. 1114

"I forlængelse af ministerens besvarelse af MOF alm. del - samrådsspm. AQ, AR og AS, vil ministeren give en status for kemikalieinspektionens fund i kontroller af produkter fra udenlandske handelsplatforme som Temu, Shein og AliExpress? Og vil ministeren oplyse, hvilke sanktionsmuligheder, der er overfor platforme, hvis produkter indeholder ulovlige skadelige stoffer? Og vil ministeren give eksempler på konsekvenser for platformene?"

Svar

Jeg har indhentet bidrag fra Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion, som oplyser:

"Kemikalieinspektionen har de sidste 5 år gennemført 79 kontroller vedrørende produkter på AliExpress, Amazon, Shein, Wish.com, E-bay og Fruugo.com og har pt. 21 igangværende kontroller vedrørende produkter på Shein, Temu, Wish.com og Fruugo.com. Kontrollerne omfatter bl.a. legetøj, kosmetik, gamingudstyr, smykker, neopren- og regntøj, og de er enten iværksat på baggrund af en indberetning, typisk fra en forbruger eller en forbrugerorganisation, eller på Miljøstyrelsens eget initiativ.

Blandt de 79 afsluttede kontroller er der konstateret 30 tilfælde af overtrædelser af kemikalielovgivningen, hvor Kemikalieinspektionen har kunnet håndhæve overtrædelserne over for en ansvarlig erhvervsdrivende i Danmark, samt ét tilfælde, hvor sagen blev sendt videre til en myndighed i et andet EU-land, da den ansvarlige erhvervsdrivende var bosiddende der.

Over for den erhvervsdrivende i Danmark afhænger sanktionstypen af alvorligheden af overtrædelserne, og om der er tale om gentagelsestilfælde. Blandt de 30 overtrædelser, gav Kemikalieinspektionen 2 påbud pga. risiko for miljø, sundhed eller en urimelig konkurrencefordel, 8 indskærpelser, når overtrædelserne ikke var bagatelagtige, men heller ikke udgjorde en risiko for miljø mv., og i 7 tilfælde vejledning, hvor overtrædelserne var bagatelagtige, f.eks. trykfejl på produktets etiket. Endelig har der været 13 sager, hvor den erhvervsdrivende selv har indset fejlen og frivilligt lovliggjort produktet/mærkningen, inden Kemikalieinspektionen har henvendt sig. Efterkommes et påbud eller en indskærpelse ikke, vil sagen som udgangspunkt blive fulgt op af en politianmeldelse, mens manglende efterkommelse af vejledningen eller hvis den bagatelagte overtrædelse sker igen, typisk følges op med en indskærpelse. Enhver indskærpelse, påbud eller forbud bliver desuden offentliggjort på Miljøstyrelsens offentlighedsordning¹.

¹ <https://mst.dk/erhverv/sikker-kemi/tilsyn-og-haandhaevelse/produkter-som-overtraeder-kemikalielovgivningen>

Derudover har der været 15 sager, hvor den ansvarlige erhvervsdrivende har været bosiddende uden for EU. Kemikalieinspektionen har ikke jurisdiktion over for sådanne erhvervsdrivende og har derfor i stedet henvendt sig direkte til online platformen vedrørende overtrædelsen eller den formodede overtrædelse med henvisning til den frivillige aftale ”Product Safety Pledge +”, som er indgået med bl.a. AliExpress². Med ikrafttrædelsen af Forordningen om digitale tjenester (DSA’en) gælder desuden, at når platformen bliver gjort bekendt med ulovligt indhold på deres platform, f.eks. salget af et ulovligt produkt, mister de deres ansvarsfrihed, hvis de ikke straks tager skridt til at fjerne det ulovlige indhold. Desuden vil Kemikalieinspektionen efter kemikalieloven via domstolene og under en række betingelser kunne blokere hjemmesiden helt eller delvist, hvis platformen ikke selv fjerner det ulovlige indhold fra siden. I alle de konkrete sager er det ulovlige indhold dog blevet fjernet efter henvendelsen, hvorfor blokering ikke har været relevant.

Overtrædelserne i ovennævnte sager omfatter både produkter med indhold af forbudte kemikalier over de tilladte grænseværdier, bl.a. tungmetaller, bor og ftalater, biocid- eller pesticidprodukter uden den påkrævede godkendelse, såvel som produkter med forkert eller manglende mærkning.

Endelig var der i 21 sager ingen overtrædelser, og i 12 sager kunne det indberettede produkt ikke genfindes på platformen af myndigheden.

Ud over de 100 kontroller i Miljøstyrelsens eget regi, samarbejder Kemikalieinspektionen med toldmyndighederne om at få tilbageholdt og efterfølgende beslaglagt ulovlige produkter, der ankommer til de danske grænser. Dette har bl.a. omfattet store mængder af ulovligt fiskegrej, toilettrens og e-cigaretter. En meget stor andel af disse produkter ankommer til grænsen som internationale postforsendelser, dvs. afsendt fra lande uden for EU. Kemikalieinspektionen modtager i disse situationer ikke information om navnet på den hjemmeside eller platform, hvor købet er foretaget – men det er Kemikalieinspektionens vurdering, at disse internationale postforsendelser i høj grad er afstedkommet af private borgeres og virksomheders handel på diverse online platforme. Antallet af denne type sager, hvor udfaldet er beslaglæggelse med destruktion til følge, ligger imellem 500-1000 om året. I gennemsnit over 5 år er antallet 749,5 beslaglæggelser om året. Hvis produktet er ulovligt i henhold til REACH- eller CLP-forordningen, vil det være køberen af produktet, dvs. i visse tilfælde en privat borger, som Kemikalieinspektionen holder ansvarlig for den ulovlige import.”

Endelig kan Digitaliseringsministeriet oplyse, at ”det følger af Forordningen om digitale tjenester (DSA’en), at de platforme, der af Kommissionen udpeges som ”meget store”, bl.a. AliExpress, Amazon.com og senest Shein og Temu, skal opfylde en række forpligtelser, der knytter sig til platformens systemiske risici, herunder risikoen for spredning af ulovligt indhold. Iværksætter platformen ikke tilstrækkelige foranstaltninger til at begrænse disse risici, kan Kommissionen i sidste ende pålægge platformen bøder på op til 6 pct. af dens globale omsætning.”

Magnus Heunicke

/

Henrik Søren Larsen

² https://commission.europa.eu/business-economy-euro/doing-business-eu/eu-product-safety-and-labelling/product-safety/product-safety-pledge_en